

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13700

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις λέξεις περισσεύουν): *δυνατός, αξίωμα, ευγενής, κυριαρχία, προστασία, βασιλικός, επιγαμία, πλούσιος.*

Από τα τέλη του 10ου αι. η αριστοκρατία της γης και η αριστοκρατία των _____ συνδέονται με _____. Διαμορφώνεται έτσι μια κυρίαρχη τάξη, στην οποία δεσπάζουν οι _____ που παίρνουν τα κυριότερα στρατιωτικά και πολιτικά αξιώματα. Οι αγροτικές κοινότητες, από την άλλη δέχονται τις πιέσεις των _____ και περιέρχονται σταδιακά υπό την _____ τους.

(μονάδες 5)

Απάντηση: αξιωμάτων, επιγαμίες, βασιλικοί, δυνατών, προστασία

(2) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ιστορικές πληροφορίες:

1. Στο σύστημα της φεουδαρχίας:

α. τη μεγάλη μάζα του πληθυσμού αποτελούσαν οι φεουδάρχες.

β. ο στρατός τέθηκε κάτω από την ηγεσία των φεουδαρχών.

γ. καταργήθηκε η τελετή περιβολής.

δ. στην κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας βρισκόταν η Εκκλησία.

2. Μία από τις δογματικές διαφωνίες που οδήγησαν στο οριστικό Σχίσμα των δύο Εκκλησιών ήταν:

α. η Εικονομαχία.

β. το Δόγμα της εκπόρευσης του Αγίου Πνεύματος και από τον Υιό.

γ. η υπαγωγή της Βουλγαρικής Εκκλησίας στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως.

δ. οι ανεικονικές αντιλήψεις.

3. Ο Κωνσταντίνος Δ΄ υποχρεώθηκε να αναγνωρίσει σιωπηρά την ίδρυση:
- της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους.
 - του Βουλγαρικού κράτους.
 - του Φραγκικού κράτους.
 - του Σερβικού κράτους.
4. Σκλαβηνίες ονομάζονται:
- νησίδες σλαβικού πληθυσμού σε εδάφη της Μικράς Ασίας.
 - νησίδες σλαβικού πληθυσμού βόρεια του Δούναβη.
 - νησίδες σλαβικού πληθυσμού σε εδάφη της σημερινής Ελλάδας.
 - νησίδες σλαβικού πληθυσμού σε εδάφη της Ιταλικής Χερσονήσου.
5. Η ελευθερία στην οικονομική δραστηριότητα που εκφράστηκε τον 18ο αι. με τη φράση *laissez faire, laissez passer*:
- ήταν σύμφωνη προς το πνεύμα του меркантиλισμού.
 - ήταν αντίθετη με το πνεύμα του οικονομικού φιλελευθερισμού.
 - υποστήριζε τον κρατικό παρεμβατισμό.
 - οδήγησε στη διαμόρφωση του κεφαλαιοκρατικού-καπιταλιστικού συστήματος.

(μονάδες 5)

Απάντηση: (1-β, 2-β, 3-β, 4-γ, 5-δ)

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: γλαγολιτικό αλφάβητο, θεοκρατικό κράτος Αράβων, Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (Αμερικανική Επανάσταση).

(μονάδες 5+5+5=15)

γλαγολιτικό αλφάβητο: Έτσι ονομάστηκε το αλφαβητικό σύστημα στο οποίο γράφτηκαν τα αρχαιότερα έργα της σλαβικής γραμματείας (9^{ος} αιώνας) και το οποίο στηρίχθηκε στην ελληνική γραφή. Το γλαγολιτικό ονομάστηκε πιθανότατα έτσι από το τέταρτο γράμμα του (Γ) που έχει την ονομασία γλαγόλ. Το γλαγολιτικό αλφάβητο το επινόησε ο Κωνσταντίνος-Κύριλλος και μετάφρασε την *Αγία Γραφή* στα σλαβονικά. Έτσι η λειτουργία και το κήρυγμα στη Μοραβία άρχισαν να γίνονται στη

σλαβονική γλώσσα. (η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 34 και 205 του σχολικού βιβλίου)

Θεοκρατικό κράτος Αράβων: Το Κοράνιο, το ιερό βιβλίο του Ισλάμ, δεν καθορίζει μόνο τη θρησκευτική συμπεριφορά των πιστών, αλλά και τα καθήκοντα και τους νόμους που πρέπει να τηρούνται από τους πολίτες, τους υπαλλήλους και τους κυβερνώντες. Στο Ισλάμ η θρησκευτική κοινότητα ταυτίζεται με το κράτος, γεγονός που σημαίνει ότι το κράτος είναι **θεοκρατικό**:

- Όποιος παραβιάζει τους ιερούς κανόνες δικάζεται από τον Μουφτή ή τον Καδή (δικαστή) βάσει του Κορανίου.
- Η θρησκευτική δικαιοσύνη δεν διαχωρίζεται από την κοσμική.
- Ο ανώτατος άρχοντας είναι ταυτόχρονα θρησκευτικός και κοσμικός ηγέτης. (η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 17 του σχολικού βιβλίου)

Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (Αμερικανική Επανάσταση): Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας είναι ένα έγγραφο που ψήφισε η Συνέλευση της Φιλαδέλφειας στις 4 Ιουλίου 1776, συντάχθηκε με την καθοδήγηση του Βενιαμίν Φραγκλίνου και του Θωμά Τζέφερσον και αποτελεί την πρώτη πρακτική εφαρμογή των πολιτικών ιδεών του Διαφωτισμού. Στη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας στηρίχθηκε η ιδεολογία της Αμερικανικής Επανάστασης.

(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 173 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α Να εξηγήσετε με ποιους τρόπους ασκούσε τη διπλωματία το Βυζαντινό κράτος.

(μονάδες 12)

Για να στηρίξει την ασφάλειά του και τη διεθνή δύναμή του, το Βυζάντιο κατέφευγε συχνά στις υπηρεσίες μιας πολύ επιδέξιας διπλωματίας. Η βυζαντινή διπλωματία, εκτός από τη συχνότατη αποστολή πρέσβων σε ξένες χώρες, χρησιμοποιούσε ένα ευρύτατο φάσμα από τρόπους και μέσα για να επιτύχει τους σκοπούς της. Τέτοια μέσα ήταν οι **χορηγίες** (σε χρήμα ή δώρα) στους ξένους ηγεμόνες, η **σύναψη συμμαχιών** (που βασίζονταν συχνά σε επιγαμίες) και **εμπορικών συνθηκών** και, το σπουδαιότερο, ο **εκχριστιανισμός** άλλων λαών.

Ο αυτοκράτορας χάραζε τις κατευθυντήριες γραμμές της εξωτερικής πολιτικής. Ο Λογοθέτης του Δρόμου, στενός συνεργάτης του αυτοκράτορα, ήδη από τον 7ο αιώνα, ήταν υπεύθυνος για την υποδοχή ξένων πρεσβευτών, τον ορισμό των μελών των βυζαντινών πρεσβειών κ.ά. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 42 του σχολικού βιβλίου)

2.β Να εξηγήσετε για ποιους λόγους η Αγγλία ήρθε σε ρήξη με τους αποίκους της Αμερικής.

(μονάδες 13)

Το 1763, μετά τη λήξη του Επταετούς Πολέμου (1756-1763) μεταξύ της Γαλλίας και της Αγγλίας, ο Καναδάς και η Λουιζιάνα που ανήκαν μέχρι τότε στη Γαλλία και την Ισπανία αντίστοιχα, περιήλθαν στην Αγγλία. Όταν όμως η αγγλική κυβέρνηση απαγόρευσε στους αποίκους την οικονομική εκμετάλλευση των νέων περιοχών, προκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Η δυσαρέσκεια κορυφώθηκε, όταν η μητρόπολη, για την κάλυψη των δαπανών του πολέμου, επέβαλε στις αποικίες αφενός πρόσθετη φορολογία σε μια σειρά από προϊόντα, όπως το τσάι και η ζάχαρη, αφετέρου ειδικό φόρο χαρτοσήμου στις εφημερίδες και στα εμπορικά έγγραφα.

Η ενέργεια αυτή θεωρήθηκε ότι υπονόμει την οικονομία των αποικιών και, παρά τη μερική υποχώρηση της αγγλικής πολιτικής στο ζήτημα αυτό, προκάλεσε το ξέσπασμα ταραχών στη Βοστώνη (1773). Οι ταραχές αυτές αποτέλεσαν το έναυσμα αλυσιδωτών αντιδράσεων. Το Σεπτέμβριο του 1774 συνήλθαν στη Φιλαδέλφεια για πρώτη φορά οι αντιπρόσωποι των δεκατριών αποικιών, οι οποίοι διεκδικούσαν την αυτοδιοίκηση τους και απηύθυναν στον βασιλιά μια διακήρυξη δικαιωμάτων. Η ανένδοτη όμως στάση της Αγγλίας προκάλεσε την οριστική ρήξη των αποικιών με τη μητρόπολη.

(η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 173 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική